

Volkswagen Blues

Jacques Poulin
Volkswagen Blues

Vertaald door een groep studenten Frans
van de Rijksuniversiteit Groningen
o.l.v. Pauline Sarkar

2005
Barkhuis Publishing
Eelde

Dit boek is mede tot stand gekomen
dankzij een financiële bijdrage van

**Conseil des Arts
du Canada**

**Canada Council
for the Arts**

The Canada Council for the Arts and Foreign Affairs Canada,
de Canadese Ambassade in Nederland,
het Studiegenootschap Canada.

Copyright © 1988 Leméac Éditeur Inc., Montreal
Copyright Nederlandse vertaling © 2005 Pauline Sarkar
Oorspronkelijke titel *Volkswagen Blues*
Oorspronkelijke uitgever Leméac Éditeur Inc., Montreal
Omslagontwerp en omslagillustratie Nynke Tiekstra

ISBN 90 77922 067

NUR 302

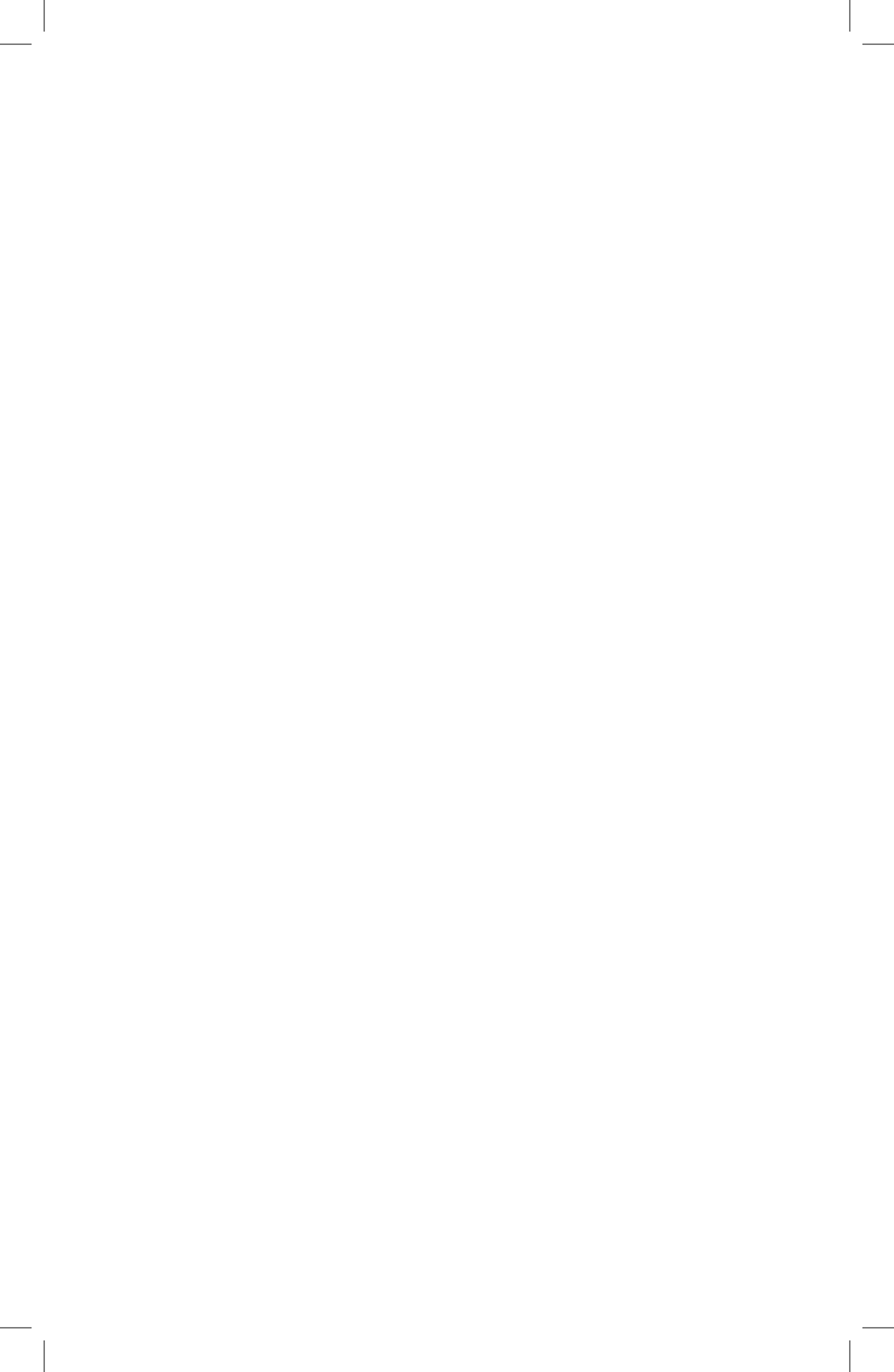
info@barkhuis.nl

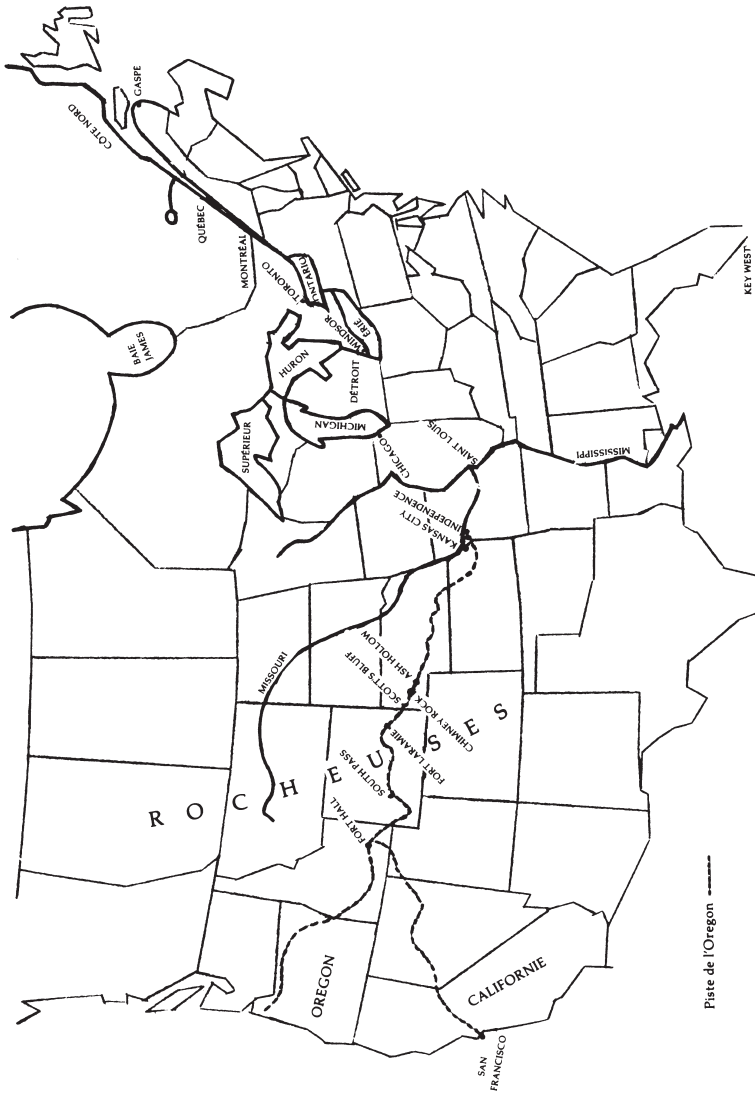
www.barkhuis.nl

Inhoud

1	Jacques Cartier	9
2	De legende van 'Eldorado'	23
3	Een telefoontje van Sam Peckinpah	28
4	De ideale schrijver	35
5	Duizend eilanden	45
6	Een discussie over Etienne Brulé	53
7	Het geheime leven van het Volkswagenbusje	68
8	Een lekker rustig plekje	74
9	Het treurigste lied van de wereld	80
10	Al Capone, Auguste Renoir en de Nobelprijs	85
11	De Hongerrots	92
12	De oude man bij de Mississippi	97
13	Een stroom herinneringen	99
14	De kapitein van de 'Natchez'	106
15	Het duikerscomplex	109
16	Tjap Tjoy	120
17	In het hart van Amerika	126
18	The Oregon Trail	132
19	Sterven met je dromen	141
20	De vrouw van de 'Bull Rider'	150
21	Sheriff Waterman	157
22	De Gatling mitrailleur	161
23	De kampioen	168
24	De waterscheiding	176
25	Een zwerver	181
26	De California Trail	190
27	Oude Franse chansons	195
28	Een expeditie om met iemand te praten	198
29	De geesten van San Francisco	202

30 Meneer Ferlinghetti	209
31 Het meisje in de vitrine	218
32 Théo	222
33 Grote Sprinkhaan	230

Rocheuses: Rocky Mountains; Supérieur: Bovenmeer;
 Baie James: James Baai; Côte Nord: Noordkust;
 Piste de l'Orégon: Oregon Trail.

Jacques Cartier

Hij werd wakker van het miauwen van een kat.

Hij ging overeind zitten in zijn slaapzak en schoof het gordijntje voor de achterraut van het Volkswagenbusje opzij: hij zag een lang, mager meisje in een witte nachtopon dat, ondanks de kou, op blote voeten door het gras liep; een zwart katje rende achter haar aan.

Hij tikte zachtjes tegen de ruit en het katje bleef stokstijf staan met één pootje in de lucht, daarna rende het weer verder. Het meisje had gitzwart haar dat in een lange vlecht tot halverwege haar rug kwam.

De man strekte zijn hals om te zien hoe ze in de richting van het voor tenten gereserveerde gedeelte van de camping liep. Hij kroop uit zijn slaapzak, trok zijn spijkerbroek aan en een dikke wollen trui, want hij was een koukleum. Daarna deed hij alle gordijntjes in het oude busje open. De zon kwam op en er hingen mistbanken boven de Baai van Gaspé.

Hij liep naar het toiletgebouwtje om zich te wassen en te scheren. Toen hij terugkwam, zag hij niemand meer op het tentenveldje: het meisje was weg. Hij schoof de deur van het busje open en zette zijn gasstelletje, de gasfles en het plastic eetgerei op de picknicktafel. Hij maakte sinaasappelsap, cornflakes en toast klaar et bracht precies genoeg water aan de kook voor de koffie en de afwas. Op het moment dat hij aan de koffie toe was, stond hij plotseling op om de oude briefkaart die zijn broer Théo hem ooit gestuurd had uit het handschoenvak van het busje te halen. Hij zette de kaart tegen de pot marmelade en dronk z'n koffie met kleine slokjes op.

Toen de man opkeek, zag hij dat de mist was opgetrokken en dat de Baai van Gaspé baadde in het zonlicht. Hij waste af, zette toen al z'n spullen terug in het busje en liet het dak weer zakken. Voordat hij wegreed, controleerde hij gewoontegetrouw drie zaken: het ijs in de koelkast, het oliepeil in de motor en de riem van de ventilator. Alles in orde. Hij schopte gedachteloos tegen de voorband aan de bestuurderszijde en ging achter het stuur zitten. Bij de uitgang van het kampeerterrein sloeg hij linksaf. De stad Gaspé lag ongeveer vijf kilometer verderop.

Op een tamelijk steile helling moest hij terugschakelen naar de derde versnelling en vervolgens naar de tweede; toen hij boven aangekomen was, zag hij het lange, magere meisje langs de kant van de weg lopen. Ze ging gedeeltelijk schuil achter een enorme rugzak met uitwendig frame, maar hij herkende haar meteen aan haar pikzwarte haar en haar blote voeten. Hij bleef met opzet wat langer dan nodig was in de tweede versnelling hangen en bij het horen van de loeiende motor stak het meisje zonder om te kijken haar linkerduim omhoog. Hij reed haar voorbij, bracht het Volkswagenbusje in de berm tot stilstand en deed z'n knipperlichten aan.

Het meisje deed het portier open. Ze had een hoekig gezicht, een donkere gelaatskleur en bijna zwarte, enigszins scheefstaande ogen. Ze droeg een witte katoenen jurk.

‘Hallo!’ zei ze.

‘Ik ga naar Gaspé’, zei de man, ‘Dat is wel niet zo ver, maar...’

Hij gebaarde dat ze in kon stappen.

Ze deed haar rugzak af en hees hem op de zitplaats naast de bestuurder. Het zwarte katje kroop uit een van de vakken, rekte zich uit en klom op de rugleuning. Het was helemaal zwart, met een kortharige vacht en blauwe oogjes. Het begon het busje te verkennen. De man zette de rugzak tussen de twee stoelen. Het meisje stapte in het busje, maar ze liet het portier open. Ze keek

naar het katje en wachtte tot het klaar was met z'n inspectie. Uiteindelijk ging het diertje bij haar op schoot liggen.

‘Oké’, zei ze en trok het portier dicht.

Na een blik in zijn achteruitkijkspiegel trok de man op.

Het Volkswagenbusje was heel oud en roestig, maar de motor liep goed. Die was gereviseerd. Het meisje was jong. De man stelde de verwarming zo af, dat er warme lucht op haar voeten kwam. Het was begin mei.

‘Moet je ver?’ vroeg hij.

‘Geen idee’, zei ze, ‘Maar ik moet eerst naar het museum van Gaspé. Daar ken ik iemand die ik even goedendag wil zeggen.’

‘Ik ga naar Gaspé, maar ik weet niet precies waar ik moet zijn...’

Hij maakte een weids gebaar met zijn rechterhand.

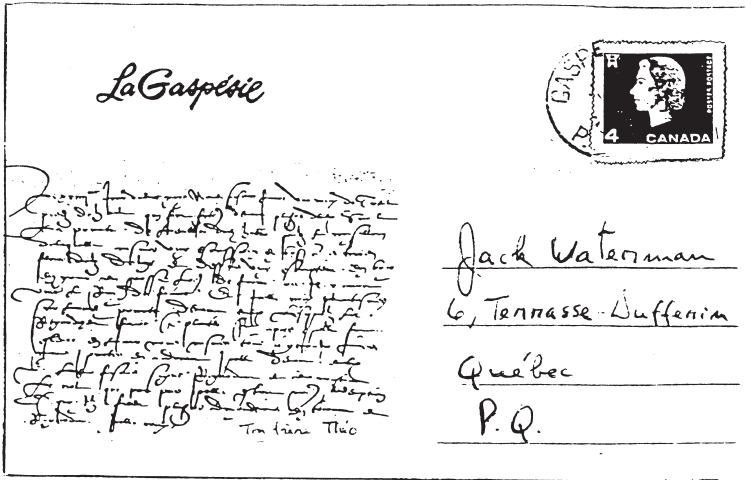
‘Ik zoek m'n broer’, zei hij tenslotte.

Hij had zijn broer al heel lang niet meer gezien: wel vijftien of twintig jaar niet, hij wist het niet mee zo precies. De laatste keer was geweest op de Mont-Tremblant, bij de autoraces. Formule 1. Daarna was zijn broer op reis gegaan. In het begin stuurde hij nog wel eens een kaartje. Hij had toen vast heel wat afgereisd, want de ansichten kwamen overal vandaan: uit Key West en van de James Bay. Maar na een paar jaar was hij opgehouden met schrijven en had nooit meer een teken van leven gegeven. De laatste briefkaart was uiterst vreemd. Hij was in Gaspé afgestempeld.

‘Kijk maar in het handschoenenvakje’, zei hij.

Het meisje pakte de briefkaart en bekeek hem aandachtig. De man sloeg haar vanuit zijn ooghoeken gade om te zien hoe ze reageerde. De afbeelding op de kaart was kenmerkend voor het landschap daar: een vissersdorpje in de bocht van een kleine baai; de tekst op de achterkant was volkomen onleesbaar, op de ondertekening na: *je broer Théo*.

‘Dat is natuurlijk een antiek handschrift’, zei het meisje.

Camille Pouliot, *La Grande Aventure de Jacques Cartier*, p. 42.

‘Natuurlijk’, zei de man. Hij hield zijn adem in.

‘Oude teksten zijn altijd moeilijk te lezen’, zei ze nadenkend, ‘Was je broer Théo historicus of zo?’

‘Ja, hij heeft inderdaad geschiedenis gestudeerd, maar hij heeft nooit een baan gehad op dat gebied. Op geen enkel gebied trouwens. Hij hield niet van werken. Reizen en auto’s, dat was het wel voor hem. Hij pakte her en der klusjes aan en zodra hij dan weer wat geld had, ging hij reizen.’

Het meisje glimlachte even.

‘En hoe zag hij eruit?’

‘Totaal anders dan ik: hij was lang, wel één meter negentig, en z’n haar was... zo donker als dat van jou, en hij maakte zich nooit ergens druk om.’

‘Waarom zoek je hem nu pas, als ik vragen mag? Die briefkaart is tenslotte al heel oud...’

‘Dat is ook zo. Ik had hem in een boek gelegd en was hem vergeten. Ik bedoel: ik wist niet meer in welk boek hij zat.’

Hij dacht even na.

‘Dat is natuurlijk geen antwoord op je vraag.’

‘Hoeft ook niet.’

‘Weet ik.’

De man reed heel langzaam, in de derde versnelling. Af en toe keek hij in z’n achteruitkijkspiegel om te zien of iemand achter het busje misschien ongeduldig werd. Er reed niemand. Toch hield hij tenslotte stil aan de kant van de weg en zette de motor af.

‘Ik ben vorige week veertig geworden en...’

Hij schudde z’n hoofd.

‘Ach nee, het heeft niets met leeftijd te maken... Er zijn gewoon van die dagen dat je het gevoel hebt dat alles aan het afbrokkelen is, in jezelf en om je heen...’ Hij zocht naar woorden. ‘Dan vraag je je af waar je houvast moet zoeken... Ik moest aan mijn broer denken. Die was vroeger m’n beste maatje. Ik vroeg me af waarom hij nooit meer iets van zich heeft laten horen en ben op zoek gegaan naar die laatste kaart. Tenslotte heb ik die teruggevonden. Hij zat in een boek met een goudkleurig omslag, *The Golden Dream*. Van Walker Chapman. Ken je dat?’

‘Nee’, zei het meisje.

‘Doet er ook niet toe, maar daarin zat die kaart. En omdat hij in Gaspé op de post was gedaan, hoe lang geleden dan ook, wou ik...’

‘Ik snap het.’

‘Vandaag voel ik me oud en belachelijk.’

Het meisje bekeek de kaart nog eens goed. Afwezig aaide ze over de kop van het katje dat op haar schoot lag te slapen.

‘Heet je Jack?’ vroeg ze, toen ze de naam en het adres rechts van de tekst las.

‘Zo noemde mijn broer me altijd. Toen we nog klein waren, hadden we Engelse namen voor elkaar, dat was het toen helemaal voor ons!’

‘Ik word altijd Grote Sprinkhaan genoemd. Vanwege m’n

benen natuurlijk, die zijn veel te lang.’

Ze trok haar jurk op tot net aan haar dijen om ze te laten zien. Haar benen waren inderdaad heel lang en heel dun. Daarna concentreerde ze zich weer helemaal op de briefkaart.

‘Ik geloof dat het laatste woord *cruyse* is’, zei ze.

Ze gaf hem de kaart.

‘Misschien wel’, zei hij, ‘maar zou het ook niet *huysse* kunnen zijn?’

‘Nee.’

‘Waarom niet?’

‘Omdat het zes letters heeft.’

Hij schoot in de lach en ze keek hem niet-begrijpend aan.

‘Sorry,’ zei hij, ‘maar we lijken wel een stelletje halve garen dat zich bezig houdt met het ontcijferen van een oude schatkaart!’

‘Dat is wel zo,’ zei ze, even ernstig als voorheen, ‘maar als je broer de moeite heeft genomen een oude tekst op een briefkaart te laten afdrukken, dan denk ik dat hij daar een bedoeling mee had. Het is toch een soort boodschap die hij je gestuurd heeft, denk je niet?’

Ze sprak heel bedachtzaam en het was erg prettig haar zo hardop te horen nadenken.

‘Tenzij het een grap is, natuurlijk’, voegde ze eraan toe.

‘Dat weet je nooit’, zei hij, ‘Théo deed alles altijd net even anders dan anderen.’

Hij startte het busje weer.

‘Als ik jou was’, zei het meisje, ‘zou ik naar het museum gaan en de tekst aan de conservator laten zien.’

Hij draaide zich naar haar toe en keek haar aan. Ze zag er nog steeds even ernstig en nadenkend uit, maar ze hield haar hoofd een beetje scheef omdat het katje op haar schouder was geklommen en zich tegen haar hals had genesteld.

★

‘Hier is het’, zei Grote Sprinkhaan, ‘Hier linksaf.’

Jack sloeg af en parkeerde het oude busje naast het museum. Dat was uit hout opgetrokken en bestond uit een aantal vleugels die samen een ster vormden. Een eindje verderop stond op een veldje een groep zwartmetalen beelden die op menhirs leken en voorzien waren van inscripties; er stond ook een groot granieten kruis van minstens negen meter hoog.

Ze stapten uit. Het meisje liet haar katje in het busje, maar ze deed een raampje open zodat het naar buiten kon als het daar zin in had.

‘Ben je niet bang dat hij wegloopt?’ vroeg de man ongerust.

‘Welnee’, zei ze. ‘Hij vindt het leuk om op stap te gaan, maar hij komt altijd terug.’

In de hal van het museum was een oude vrouw het parket aan het dweilen met een mop en een emmer water. Het meisje liep op haar af en begon zachtjes met haar te praten. Jack liep om de plassen zeepsop heen naar de inlichtingenbalie, waar een jongeman zat die helemaal verdiept was in zijn boek.

‘Neem me niet kwalijk dat ik stoor.’

‘Wat?’ zei de jongeman en keek op.

‘Ik had even een vraag, als dat kan.’

‘Waarover?’

‘Hierover’, zei Jack en liet hem de briefkaart zien.

De jongeman keek even naar de tekst, wierp een korte blik op de achterkant van de kaart en bekeek de tekst toen nog eens.

‘Ik begrijp er geen woord van’, zei hij.

‘Dat snap ik, maar...’

‘Als u dat van tevoren wist, waarom liet u mij die kaart dan zien?’ onderbrak de jongeman hem ongeduldig.

‘Het is een oude tekst.’

‘So what?’

Op dat ogenblik kwamen Grote Sprinkhaan en de schoonmaakster bij de balie aan. Zonder stemverheffing probeerde de man

z'n bedoelingen duidelijk te maken:

'Ik wou graag informatie van u over de oorsprong van deze tekst...'

'Ik ben geen expert in oude teksten', zei de jongeman kortaf.

Hij haalde even zijn schouders op, gaf hem de briefkaart terug en las door. Hij las een stripverhaal van *Superman*.

Grote Sprinkhaan vroeg:

'Weet u of de conservator op zijn kamer is?'

'Wie?' vroeg de jongeman zonder op te kijken.

'De directeur van het museum.'

'Die is op reis.'

De schoonmaakster probeerde over Jacks schouder heen de kaart te zien. Ze was klein en kogelrond en aan haar huidskleur en gelaatstrekken kon je zien dat ze indiaans was.

'Mag ik even?' vroeg ze.

Hij gaf geen antwoord, dus veegde ze haar handen af aan haar witte mouwschort en pakte de kaart uit zijn hand.

'Volgens mij is dat het handschrift van Jacques Cartier', zei ze.

Het was een hele tijd stil. Toen de vrouw merkte dat niemand reageerde, legde ze de briefkaart op de balie en ging terug naar haar emmer, die ze midden in de hal had laten staan.

'Het handschrift van Jacques Cartier? Hoe komt u daarbij?' vroeg de man, die achter haar aan was gelopen.

'Nou gewoon,' zei ze, 'uw oude tekst is precies dezelfde als die in de grote zaal, en daar vergis ik me heus niet in, want elke dag als ik kom schoonmaken, stof ik die twee borden af.'

'Twee borden? Zijn er dan twee teksten?'

'Nee hoor. Het is dezelfde tekst op beide borden, maar dan één keer in oud schrift, zoals op die kaart van u, en de andere keer... gewoon.'

'Zou u ons willen wijzen waar ze hangen?' vroeg hij snel.

‘Jawel. We moeten hierlangs, maar kijkt u wel even uit waar u loopt.’

Jack en het meisje gingen achter de schoonmaakster aan de grote zaal binnen. Ze volgden een soort pad, afgebakend met touwen, dat leidde langs diverse objecten die op de grond, aan de muur of in vitrines waren uitgesteld: werktuigen, kledingstukken, wapens, voertuigen, navigatie-instrumenten, kaarten en affiches... alles in chronologische volgorde, vanaf het ontstaan van Amerika tot aan onze tijd.

De schoonmaakster bleef achterin de grote zaal voor twee reusachtige affiches staan. Ze haalde werktuigelijk een doek uit haar zak en stofte ze af.

‘Hier is het’, zei ze.

Ze zagen onmiddellijk dat de tekst op het linkeraffiche dezelfde was als die op de briefkaart en ze draaiden zich om om de vrouw te bedanken, maar die was al weg.

Op het rechter affiche stond te lezen: “Fragment uit het oorspronkelijk verslag van de eerste reis van Jacques Cartier”. En de tekst, in drukletters, luidde als volgt:

De xxiiii-sten dach dier voorscreven maent deden wi eenen cruyse maecken van xxx voet hooch, welcken cruyse gestelt wert int aensien van enighe huerlieden aen de poorte dier voorscreven havene, onder welcker dwersbanc wi maeckten eenen verheevenen wapenschilt met drie lelijen, daerboven in eenen grooten houten borde in littera formata ghescreven stand: “Vive le Roy de France”, welcken cruyse wi stelden inde voorscreven stede voor henlieden die saghen hoe wi dat maeckten ende stelden. Ende soo dat voorscreven cruyse was opgerecht, soo sijn wi allen in cnielinghe ghevalen int aensien van henlieden, aenbiddende dien cruyse, ende gaeven henlieden teekene, wisende ende siende naer den hemel, dudende dat daerof onse verlossinghe cwam, daerof si hen harde wonderden, siende nae die cruyse.

‘Het is een mooie tekst en ik ben blij dat ik hem heb gelezen,’ zei Jack, ‘maar ik weet niet of we er veel mee opschieten.’

‘Ik vind dat we toch een stukje verder zijn’, zei Grote Sprinkhaan, ‘Nu moeten we eens even goed nadenken. Zullen we buiten een eindje gaan lopen?’

Zij lazen de tekst van Jacques Cartier nog eens over en liepen vervolgens langzaam de grote zaal uit, waarbij ze onderweg nog een paar maal stilstonden om een blik op de tentoongestelde stukken te werpen. Ze keken vooral naar een zeer grote, mooie kaart van Noord-Amerika waarop het enorme gebied te zien was dat halverwege de achttiende eeuw aan Frankrijk had toebehoord: een gebied dat zich uitstrekte van de Noordpool tot aan de Golf van Mexico en dat in het westen zelfs tot aan de Rocky Mountains reikte: het was ongelooflijk en ontroerend. Maar er hing ook nog een andere landkaart, die al even indrukwekkend was, van Noord-Amerika vóór de komst van de blanken; de kaart stond vol met namen van indiaanse stammen, namen die hij kende: de Cree, de Montagnais, de Irokezen, de Sioux, de Cheyennen, de Comanches en de Apachen, maar ook een heleboel namen waarvan hij nog nooit gehoord had: de Chastacostas, de Shuman, de Miluk, de Waco, de Karankawan, de Timucua, de Potano, de Yuchi, de Coahuilteken, de Pascagoula, de Tillamook, de Maidu, de Pososepatuck, de Alsea, de Chawasha, de Susquehanna en de Calusa.

Het meisje bleef heel lang voor die tweede kaart staan. Haar ogen glansden vochtig en Jack begreep dat hij haar beter even alleen kon laten. Hij liep terug naar de hal. De schoonmaakster was klaar met het dweilen van de parketvloer. De man schudde haar de hand en bedankte haar voor haar inlichtingen.

‘Als u even wilt uitrusten,’ zei ze, ‘dan kunt u in de bibliotheek gaan zitten. Dat is het rustigste plekje hier en er staan allerlei boeken over Jacques Cartier, als u dat interesseert.’

‘Wat aardig van u, mevrouw’ zei hij.

‘Het gebeurt niet vaak dat de mensen mevrouw tegen me zeggen’, zei ze met een brede lach.

‘Ik ga eerst even een luchtje scheppen en dan kom ik graag naar de bibliotheek.’

Grote Sprinkhaan had zich samen met de kat weer bij hem gevoegd en ze waren zwijgend naar het einde van de landtong gewandeld, die de baai instak.

‘Verplaats je nou eens in Théo’, zei ze.

Ze stonden in een berkenbos; de berk was zijn lievelingsboom. Het meisje vervolgde:

‘Je komt bij het museum, je bezoekt het en besluit dan om de één of andere reden je broer een briefkaart te sturen met daarop de tekst van Jacques Cartier die je net gelezen hebt in de grote zaal. Wat doe je dan?’

‘Een briefkaart kopen aan de balie’, zei hij.

‘Oké. En dan?’

‘Dan breng ik de tekst naar de drukker met het verzoek hem af te drukken op de te beschrijven kant van de briefkaart, maar er is één probleem...’

‘Je kunt hem natuurlijk niet het bordt uit de grote zaal geven.’

‘Precies.’

‘Dus?’

Hij haalde zijn schouders op.

‘Heel eenvoudig’, zei ze. ‘Je gaat naar de bibliotheek.’

‘Waarom?’

‘Om het boek te vinden waar die tekst uit afkomstig is. En als je dat hebt, laat je een kopie van de bladzijde maken en brengt die naar de drukker.’

‘Dat klinkt logisch’, zei hij.

Hij keek haar nieuwsgierig aan.

‘Ik weet niet hoe jij aan zulke heldere ideeën komt’, zei hij. ‘Het lijkt wel alsof er dikke watten in mijn hoofd zitten als ik na moet denken en het is daarboven één grote warboel.’

Een paar minuten later stond Jack in de bibliotheek. Het meisje was in de hal gebleven om nog wat te zeggen tegen de schoonmaakster, die op het punt stond weg te gaan. De bibliotheek was klein, maar er was genoeg licht en er stond een grote tafel met rechte stoelen en een kaartenbak op titel en op schrijver. De man pakte enige boeken over de reizen van Jacques Cartier en ging aan de tafel zitten om ze te bestuderen. Door de open deur zag hij dat het meisje en de vrouw de armen om elkaar heen hadden geslagen en zachtjes praatten. Het meisje was veel langer dan de vrouw, maar ze hadden precies dezelfde kleur haar.

Hij bladerde verschillende boeken door en juist toen Grote Sprinkhaan zich weer bij hem voegde, vond hij de tekst. Hij liet hem haar zien, in een boek van Joseph-Camille Pouliot: ‘*La Grande Aventure de Jacques Cartier*’, bladzijde 43, met de volgende aantekening: “facsimile van een fragment van het originele verslag van Cartiers eerste reis, bevattende het verhaal van de oprichting van een kruis in de Baai van Gaspé op 24 juli 1534.”

‘Wat hou ik van die meneer Pouliot!’ verklaarde het meisje.

‘Hij was rechter’, zei Jack.

‘Oké, in dat geval: dank u wel, Edelachtbare!’

Ze ging aan het andere eind van de tafel zitten en dacht na. Plotseling stond ze op.

‘Ik heb een idee!’ zei ze vrolijk.

‘Alweer?’

‘We gaan een experimentje doen, mijn beste Watson!’

Ze pakte het boek op en nam Jack mee, de bibliotheek uit. Bij de inlichtingenbalie stond de jongeman een kop koffie te drinken en een sigaret te roken.

Ze legde het opengeslagen boek voor hem neer.

‘Ik wil graag een kopie van dit facsimile.’

‘Een kopie van *wat*?’

‘Van deze tekst.’

Ze legde haar vinger op de tekst. Hij bekeek het onconventionele, ronde handschrift van Jacques Cartier heel aandachtig.

‘Dat is gek! Volgens mij heb ik dat al eens eerder gezien...’

‘Klopt’, zei ze.

‘Leuk’, antwoordde hij. ‘Maar er is helaas geen kopieerapparaat in het museum.’

‘Echt niet?’

‘Nee.’

‘Hoe komen we dan aan een kopie?’

‘Dat weet ik niet’, zei hij.

Ze liet zich niet ontmoedigen en vroeg:

‘Ben je student?’

‘Ja. Hoezo?’

‘Op jouw College hebben ze toch vast wel een kopieerapparaat?’

‘Natuurlijk.’

‘Dan kan ik dit boek toch meenemen en een kopie laten maken bij jou?’

‘Inderdaad’, zei hij.

Hij dacht even na en voegde eraan toe:

‘U mag een boek het museum uit nemen als u uw naam en adres opschrijft in het bezoekersschrift.’

‘Dat begrijp ik niet helemaal’, zei het meisje licht geëmotioneerd. ‘Zei je nou “bezoekersschrift...?”’

‘... Ja, bezoekersschrift, schrift voor de bezoekers’, herhaalde de jongeman.

Jack en het meisje keken elkaar aan.

De jongeman haalde het schrift uit een la, opende het op de bladzijde van die dag en legde het voor haar neer zonder een woord te zeggen.

Ze schreef haar naam en adres op de plaats die hij aanwees.

‘En wat doen jullie met de oude schriften, die van de voorafgaande jaren?’ vroeg ze dan.

‘Die bewaren we’, zei hij, ‘in een map’.

‘Natuurlijk, een museum is er om oude dingen te bewaren...’

Ze leunde met haar ellebogen op de balie, recht tegenover hem, en keek hem aan met een stralende glimlach.

‘Zouden wij misschien even een blik mogen werpen op die oude schriften, als dat niet teveel moeite is?’

Hij keek haar aan alsof hij dacht dat ze gek was geworden.